

STŘÍPKY MOZAIKY

**Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání**

Mateřská škola Pardubice, nábřeží Závodu míru 1961

Obsah

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy	5
3	Podmínky vzdělávání	6
3.1	Věcné podmínky	6
3.2	Životospráva.....	6
3.3	Psychosociální podmínky	7
3.4	Organizace chodu	7
3.5	Řízení mateřské školy	8
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	9
3.7	Spoluúčast rodičů	9
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	10
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
4	Organizace vzdělávání	12
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	14
5.1	Zaměření školy	14
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	14
5.3	Metody a formy vzdělávání	14
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	15
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	16
6	Vzdělávací obsah	17
6.1	Integrované bloky.....	17
6.1.1	Duhový střípek	17
6.1.2	Pestrobarevný střípek.....	21
6.1.3	Kouzelný střípek	26
6.1.4	Ledový střípek	29
6.1.5	Malovaný střípek.....	34
6.1.6	Hřejivý střípek	38
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	41
6.3	Dílčí projekty a programy.....	42
7	Systém evaluace	43

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Střípky mozaiky

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Pardubice, nábřeží Závodu míru 1961

SÍDLO ŠKOLY: Nábřeží Závodu míru 1961, Zelené Předměstí, Pardubice, 53002

KONTAKTY:

e-mail: skolka@mszm.cz

web: www.mszm.cz

Telefon: 466 501 288; 466 501 291

REDIZO: 600095371

IČO: 60157241

IZO: 060157241

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Radka Melichnová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Kolektiv zaměstnanců MŠ

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město Pardubice

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Pernštýnské náměstí 1

530 21 Pardubice

KONTAKTY:

Telefon: 466 859 111

466 859 828

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2020 - 31. 8. 2023

ČÍSLO JEDNACÍ: MŠZM/2020-171

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2020

.....
ředitel školy

Mgr. Radka Melichnová

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 130

Počet tříd: 5

Počet pracovníků: 18

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Škola se nachází v klidném místě na kraji sídliště na nábřeží Závodu míru v těsném sousedství základní školy.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Školu tvoří tři pavilony spojené krytými chodníky. Hospodářské a administrativní zázemí je umístěno v přízemním pavilonu, další dvě budovy jsou patrové. Ve větší z nich se nacházejí čtyři třídy, v přízemí třetí budovy je pátá třída a malá tělocvična.

V horním patře této budovy sídlí TyfloCentrum Pardubice, o.p.s., organizace poskytující služby osobám se zrakovým postižením.

Dopravní dostupnost školy:

V bezprostřední blízkosti školy je autobusové nádraží a zastávky MHD, nedaleko je i vlakové nádraží.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, třídy jsou nábytkem a vybavením členěny na koutky, zůstává i dostatek prostoru na společné a pohybové aktivity. Veškeré vybavení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům, je estetické a zdravotně nezávadné. Každá třída má určité barevné ladění. Třídy i kabinety jsou bohatě vybaveny dostatečným množstvím hraček, moderními didaktickými pomůckami, náčiním a materiálem pro tvořivé aktivity. Všechny třídy jsou vybaveny didaktickou technikou. K hračkám mají děti volný přístup a samostatně je také mohou ukládat na místo. Jsou stanovena pravidla pro jejich užívání i ukládání. Děti mají na dosah rovněž výtvarný a pracovní materiál, jsou poučeny o bezpečném a šetrném způsobu zacházení s ním. Dětské práce jsou využívány k výzdobě školy, ve třídách, v šatnách i ve společných prostorách školy je dostatek výstavních ploch. Na rozsáhlé zahradě obklopující budovy mateřské školy roste množství stromů včetně památkově chráněných dubů. Zahrada je vybavena zastíněnými pískovišti, průlezkami, skluzavkami, houpačkami a barevnými multifunkčními plochami. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Třídy v prvním patře jsou vybaveny klimatizačními jednotkami, aby byla zajištěna tepelná pohoda i v teplých dnech.

Návrhy na zlepšování podmínek:

Upravit školní zahradu, aby poskytovala víc podnětů pro enviromentální výchovu.

Obnovovat didaktickou techniku.

Obohacovat vybavení pracovních koutků materiálem pro polytechnické vzdělávání (STEM).

3.2 Živospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava z vlastní školní kuchyně. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, pokrmy se podávají esteticky upravené. Děti mají stále k dispozici vhodné nápoje. Denní rytmus a řád je pravidelný, zároveň dostatečně flexibilní, aby umožňoval přizpůsobit organizaci činností aktuální situaci. Děti jsou každý den dostatečně dlouho venku, program se přizpůsobuje kvalitě ovzduší a počasí. Děti mají dostatek volného pohybu na zahradě, při procházkách po okolí i v interiéru školy. Dětem s nižší potřebou spánku je po krátkém odpočinku nabízen klidný program tak, aby nerušily spící děti. Během dne mohou děti k odpočinku a klidné hře využít relaxační koutky ve třídách.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor.

Návrhy na zlepšování podmínek:

V rámci pitného režimu podávat dětem kvalitnější nápoje.

Rozšířit nabídku zeleninových salátů.

Odebírat od lokálních dodavatelů.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni pracovníci školy se snaží o respektující komunikaci jak s dětmi tak s dospělými a také o utváření vztahů na základě partnerství. Nově přichozí děti mají možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situaci. Rodiče s dětmi mohou využít adaptační program Hrátky pro nejmenší. Učitelky respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Navozují klidnou atmosféru bez chvatu a spěchu, diferencují nároky na děti podle individuálních schopností. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Děti jsou vedeny k dodržování potřebného řádu, přitom je respektována jejich osobní svoboda. Dětem jsou dávány jasné a srozumitelné pokyny, podílejí se na tvorbě pravidel soužití, jsou vedeny k sebehodnocení. Děti jsou vedeny k samostatnosti, je podporován jejich zájem o činnosti, jsou podněcovány k aktivitě a experimentování, pracují svým tempem. Mají vytvořeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, děti mají možnost podílet se na výběru činností, samostatně se rozhodovat. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte, je přiměřeně náročná a prakticky využitelná. Učitelky se vyhýbají negativním slovním komentářům a podporují děti v samostatných pokusech, na jednání dětí reagují přiměřeně pozitivním oceněním. Dospělí se zdvořile obracejí na děti se žádostí o pomoc, chovají se důvěryhodně a spolehlivě. Učitelky oslovují každé dítě křestním jménem, mají zjištěno, na jaké oslovení je zvyklé. Cíleně sledují vztahy mezi dětmi ve třídě, nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem. Zabývají se prevencí šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí.

Návrhy na zlepšování podmínek:

Podporovat projekty, které vytvářejí přátelskou atmosféru mezi dětmi i mezi dětmi a dospělými.

3.4 Organizace chodu

Denní řád umožňuje pružně reagovat na aktuální situaci i na individuální možnosti dětí. Pevně je stanovena jen doba jídla. Pravidelně několikrát v týdnu zařazujeme řízené pohybové aktivity -

zdravotní cviky, jógu, cvičení na nářadí. K dispozici je vybavená tělocvična i dostatek náčiní ve třídách. Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Přístupují k dětem citlivě a s porozuměním, aby se mohly cítit v bezpečí. Děti mají před nástupem možnost navštěvovat s rodiči adaptační program, nebo mateřskou školu navštívit a seznámit se s prostředím a lidmi. Při nástupu do MŠ uplatňujeme adaptační režim podle jejich potřeb. Snažíme se vyvažovat poměr spontánních a řízených činností v denním programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, učitelka včas upozorňuje, že činnost bude třeba dokončit. Organizace aktivit do pracovních koutků umožňuje dětem pracovat svým tempem, zapojit se podle svých možností. Jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Děti mají možnost, pokud to potřebují, uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností. Je zajištěno soukromí při osobní hygieně. Učitelky plánují činnosti s ohledem na konkrétní situaci ve skupině, respektují a využívají individuální možnosti a potřeby dětí. Škola je vybavena dostatečným množstvím kvalitních pomůcek a materiálu, vybavení je stále doplňováno a obohacováno. Nejsou překračovány stanovené počty ve třídě, spojení tříd je omezeno na nezbytné minimum.

Návrhy na zlepšování podmínek:

Zařídit a využívat venkovní učebny.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny v jejich pracovních náplních a v ročním plánu školy. Zaměstnanci jsou informováni o záležitostech školy prostřednictvím informační nástěnky, oběžníků, e-mailové komunikace a na poradách. Rodiče získávají informace na nástěnkách, na internetových stránkách školy a prostřednictvím e-mailů. Vedení školy zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách života školy. Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy se opírá o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu. ŠVP je výsledkem spolupráce týmu. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy vychází z kontrolní a evaluační činnosti školy a využívá zpětné vazby k vyvození závěrů a cílů pro další práci. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližšími základními školami, s PPP, ZVOP a dalšími organizacemi v blízkém okolí mateřské školy.

Návrhy na zlepšování podmínek:

Zlepšovat informovanost rodičů o všech aktivitách, které v MŠ probíhají.

Rozšířit spolupráci se základními školami Závodu míru a Štefánikova, hledat nové možnosti spolupráce.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují. Zaměstnanci mezi sebou respektují pravidla zdvořilé komunikace, základní problémy řeší společně, konflikty řeší věcně, kultivovaným a efektivním způsobem. Pedagogičtí pracovníci se stále vzdělávají buď v akreditovaných kurzech, nebo samostudiem. Ředitelka podporuje růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby učitelek jsou organizovány tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě je zajištěno v rozsahu dvou a půl hodiny denně. Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem. Specializované služby a jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Návrhy na zlepšování podmínek:

Využívat vzdělávací kurzy pro celou sborovnu.

Pravidelně vést hodnotící a motivační rozhovory se zaměstnanci.

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče dětí považujeme za partnery školy, mezi pedagogy a rodiči budujeme oboustrannou důvěru. Jednáme otevřeně, vstřícně, s porozuměním, respektem a ochotou spolupracovat. Pedagogové se snaží poznávat potřeby dětí a jejich rodin, porozumět jim a podle možností je naplňovat. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se společných programů, vstupovat do her svých dětí, podílet se na plánování. O dění v MŠ a činnostech dětí jsou informováni na webových stránkách, nástěnkách a prostřednictvím e-mailů. Učitelky informují rodiče o prospívání a pokrocích jejich dítěte při neformálních rozhovorech, průběžně je seznamují s obsahem výchovně vzdělávací práce s dětmi. V případě potřeby si domluví schůzku ve vhodném čase. Pracovníci školy jednájí ohleduplně a taktně, chrání soukromí rodiny, neposkytují informace o dětech nepovolaným osobám. Podporujeme rodiče v péči o dítě a nabízíme odborné poradenství v oblasti výchovy a vzdělávání. Rodiče mají k dispozici knihovnu s odbornou i inspirativní literaturou, nabízíme konzultace s odborníky.

Návrhy na zlepšování podmínek:

Nabízet rodičům konzultační schůzky s učitelkami nad portfoliem dítěte.

Přilákat zájem rodičů o besedy s odborníky na zajímavá témata.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vytváříme bezpečné prostředí pro všechny děti. Dětem se SVP poskytujeme potřebnou pomoc a podporu. Podle potřeb konkrétního dítěte mateřská škola zajišťuje kompenzační pomůcky. Pro děti se SVP vypracováváme plán podpory nebo IVP . Spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, případně dalšími odborníky. V souladu s právními předpisy je v případě zařazení dítěte se SVP snížen počet dětí ve třídě. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je ve třídě přítomen asistent pedagoga. Dětem, které pocházejí z jazykově odlišného prostředí a nemluví česky, poskytujeme individuální podporu, využíváme augmentativní komunikaci.

Návrhy na zlepšování podmínek:

Do plánu DVPP zařadit semináře v oblasti speciální pedagogiky.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je dostatečně vybavena, aby mohla umožnit dětem rozvíjet jejich talent, vybavení je stále doplňováno. Má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí. Stimulujeme rozvoj potenciálu dětí včetně různých druhů nadání. Dítě, které vykazuje známky nadání je dále podporováno realizováním podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností dětí je zajišťována přizpůsobením obsahu i podmínek třídního vzdělávacího programu jejich potřebám i mimořádným schopnostem. Učitelky podporují zvědavost dětí, povzbuzují je ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu. Prohlubují si znalosti o práci s nadanými dětmi. Nejpozději po třech měsících od identifikace nadání je navázána spolupráce s poradenským zařízením k dalšímu odbornému posouzení ve spolupráci se zákonnými zástupci dítěte. Mateřská škola vyhodnocuje pokroky dítěte a dává zpětnou vazbu rodičům.

Návrhy na zlepšování podmínek:

Využívat metodiky podporující identifikaci nadání (NTC, Hejného matematika apod.)

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V současné době mateřská škola přijímá jen velmi malý počet dětí mladších tří let, přesto je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. V případě zařazení dětí mladších tří let jsou drobný materiál a pomůcky, které by mohly být nebezpečné, umístěny ve vyšších policích a uzavřených skříňkách. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Děti mají dostatečný prostor pro volný pohyb a hru, dostatek času na odpočinek. Mateřská škola má zázemí pro zajištění hygieny dítěte, pokud dítě nepotřebuje pleny. Šatny jsou vybaveny dostatečně velkým úložným prostorem. Náhradní oblečení a hygienické potřeby jsou ukládány do kapsářů a polic. Režim dne (doba odpočinku, jídla, pobyt venku) je upraven s ohledem na potřeby dětí. Adaptace probíhá podle individuálních potřeb dítěte za velké spolupráce s rodiči. Vycházíme vstříc potřebám a zvyklostem dětí, aby se mohly cítit v bezpečí. Při výchovné a vzdělávací práci respektujeme individuální potřeby a schopnosti dětí. Děti mají více času na stravování, sebeobsluhu i odpočinek. Učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají. Úzkou spoluprací s rodiči budují kladné vztahy a oboustrannou důvěru a spokojenost.

Návrhy na zlepšování podmínek:

V případě většího počtu malých dětí by bylo nutno zvýšit počet personálu.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Škola má pět tříd:

1. Berušky
2. Sluníčka
3. Houbičky
4. Kytíčky
5. Žabičky

V jednotlivých třídách je maximální počet 26 dětí. Třídy jsou věkově heterogenní.

Žádná třída nemá specifické zaměření, všechny pracují podle RVP PV.

Skupinová práce, připravené prostředí, centra aktivit - pracovní koutky

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Do tříd Houbičky a Kytíčky jsou přednostně zařazovány děti předškolní a s OŠD, skupina je doplněna dětmi čtyřletými. Věkové složení ostatních tříd se může měnit podle věkové struktury skupiny dětí v daném školním roce.

Při rozdělování dětí do tříd je respektováno přání rodičů na zařazení sourozenců a kamarádů do stejné třídy.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

- řízené skupinové činnosti
- pobyt venku
- oběd

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Do mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla ve věku od 3 do 6 let, při odkladu povinné školní docházky až do 7 let, v případě volné kapacity mohou být v určitých případech přijaty i děti mladší tří let, nejdříve však po dovršení druhého roku.

Přijímací řízení probíhá v květnu.

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ vyhláší ředitelka školy a zveřejní je s dostatečným předstihem na internetových stránkách školy a na hlavní vývěsce.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání, má možnost zvolit formu individuálního vzdělávání. Nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání. Pravidla individuálního vzdělávání jsou popsána ve Školním řádu mateřské školy. Ředitelka mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno a dohodne se zákonným zástupcem dítěte způsob ověření a termíny ověření, včetně náhradních termínů. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Ředitelka mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Odvolání proti rozhodnutí ředitelky mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

MISE ŠKOLY

Pomáháme skládat drobné střípky poznání do pestré mozaiky světa, učíme děti fungovat v rámci společnosti. Jsme tu proto, abychom v dětech prostřednictvím hry vzbudili touhu učit se. To vše v bezpečném, láskyplném prostředí.

Vzdělávací program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Denně připravujeme pro děti pestrý a promyšlený program, aby měly možnost rozvíjet se do maxima svých možností. Do něj zařazujeme:

- Prvky z programu Začít spolu
- Metody Hejného matematiky
- Činnostní učení
- Výuku angličtiny – u starších dětí

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

VIZE

Fungující škola s vysokou prestiží, kde se lidé dobře cítí.

- Chceme být školou, která poskytuje kvalitní vzdělání všem dětem podle jejich možností, která motivuje děti k zájmu o celoživotní vzdělávání.
- Chceme být školou, ve které je příjemně, bezpečno a která je vybavena vším, co je potřebné ke kvalitnímu vzdělávání.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Vzdělávání se uskutečňuje během celého dne, při všech činnostech a situacích v mateřské škole.

Snažíme se o vyvážené kombinování skupinových, individuálních a frontálních činností.

Organizace aktivit do pracovních koutků umožňuje dětem pracovat svým tempem, zapojit se podle svých možností.

Metody vzdělávání:

volná hra

hra s pravidly - přímo nebo nepřímo řízená

dramatická hra

prožitkové a činnostní učení

komunitní kruh

situační učení

spontánní sociální učení

experimentování

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Jestliže na základě pozorování a průběžné pedagogické diagnostiky učitelky zjistí potřebu speciálního přístupu, zpracovávají pro konkrétní dítě plán pedagogické podpory (PLPP). Při tvorbě plánu komunikují s rodiči, zohledňují jejich postřehy o dítěti. Plán průběžně vyhodnocují a aktualizují s ohledem na potřeby dítěte. Nejpozději po třech měsících vyhodnocují účinnost opatření. Pokud se podpůrné opatření nejeví jako dostatečné, doporučí rodičům návštěvu školského poradenského zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Školské poradenské zařízení doporučí další postup, stanoví podpůrné opatření, případně doporučí IVP. Škola dle návrhu ŠPZ zajistí přizpůsobení obsahu i podmínek vzdělávání specifickým potřebám nebo mimořádným schopnostem dítěte tak, aby docházelo k rozvoji dítěte v rámci jeho možností a individuality. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu. Vše probíhá v úzké spolupráci s rodinou.

Zodpovědné osoby:

Ředitelka

Třídní učitelky

Asistentky pedagoga

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

- řečová výchova
- rozvoj grafomotorických dovedností
- rozvoj vizuálně percepčních dovedností
- zdravotní tělesná výchova
- nácvik sociální komunikace
- logopedická intervence
- rozvíjení sluchového vnímání
- prostorová orientace
- prostředky alternativní a augmentativní komunikace

Podle potřeb konkrétního dítěte a doporučení ŠPZ.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vzdělávání dětí mladších tří let vycházíme ze specifik tohoto věkového období. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností, převládají spontánní činnosti nad řízenými. Důraz je kladen na volnou hru.

Vzdělávací nabídka vychází ze známých situací a nejbližšího okolí, poskytuje dostatek prostoru pro pohybové aktivity a hru dítěte. Využívá především učení nápodobou, opakováním, pozorováním a manipulací, situační učení, prožitkové učení a učení všemi smysly.

Počítáme se silnější potřebou vazby na dospělou osobu.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Duhový střípek

Název integrovaného bloku	Duhový střípek
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Uspadnit dětem adaptaci na nové sociální prostředí a vzdělávací situace. Vytvářet a upevňovat základní hygienické, společenské a zdvořilostní návyky. Dát dětem příležitost poznávat sebe sama, spoluvytvářet pravidla soužití a vzájemné komunikace.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných	rozvoj řečových schopností a jazykových	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
větech, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	posilování prosociálního chování ve vztahu k	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

6.1.2 Pestrobarevný střípek

Název integrovaného bloku	Pestrobarevný střípek
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Ukazovat dětem, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, pestrý a různorodý. Poznávat prostředí, v němž dítě žije, poznávat přírodu a její zákonitosti.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		utvořit jednoduchý rým
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	uvědomění si vlastního těla	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem zachovávat správné držení těla
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozhodovat o svých činnostech
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	sledovat očima zleva doprava porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika,	vytváření základů pro práci s informacemi	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
telefon atp.)		charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole všímat si změn a dění v nejbližším okolí
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

6.1.3 Kouzelný střípek

Název integrovaného bloku	Kouzelný střípek
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Seznámit děti se zvyky a tradicemi Vánoc, upevňovat vztah k rodině, k rodinným příslušníkům. Společně se těšit z hezkých a příjemných zážitků, posilovat prosociální chování. Poznávat kulturní dědictví, vytvářet pozitivní vztah k umění.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	tělesných funkcí	papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	chápat slovní vtip a humor sledovat a vyprávět příběh, pohádku
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pomůckami
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6.1.4 Ledový střípek

Název integrovaného bloku	Ledový střípek
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Vytvářet návyky zdravého způsobu života a bezpečného chování, rozvíjet pohybové dovednosti a fyzickou zdatnost dětí. Poznávat vlastnosti materiálů, změny v přírodě. Podporovat zájem a zvědavost, prožívat radost z objevovaného.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímá si (nového, změněného, chybějícího)
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vyjadřovat a projevovat	přírodnin aj.)
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
toho, co samo dokázalo a zvládlo		domluvit se slovy i gesty, improvizovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjadřovat samostatně a smyslně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zorganizovat hru
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	vytváření základů pro práci s informacemi osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k	poznávání pravidel společenského	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	hrát fair porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	všímat si změn a dění v nejbližším okolí orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

6.1.5 Malovaný střípek

Název integrovaného bloku	Malovaný střípek
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Prohlubovat znalosti dětí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách. Probouzet jejich zájem o to, co se kolem děje, podporovat činorodost, pracovitost a schopnost řešit problémy. Vytvářet u dětí elementární povědomí o nutnosti a způsobech ochrany životního prostředí. Společně prožívat radost z oslav jarních svátků.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	uvědomění si vlastního těla	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem zachovávat správné držení těla
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	dětské herní skupině apod.)	postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření základů pro práci s informacemi	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj kooperativních dovedností	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. spolupracovat s ostatními
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	sledovat očima zleva doprava
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání získání relativní citové samostatnosti	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování,	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování	prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	a ovlivňovat vlastní situaci	(soudit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. rozhodovat o svých činnostech uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

6.1.6 Hřejivý střípek

Název integrovaného bloku	Hřejivý střípek
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Využívat získaných znalostí a dovedností dětí při praktických činnostech, zkoumání a objevování. Rozloučit se se školním rokem.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí;	osvojení si poznatků a dovedností potřebných	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větech)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních	zorganizovat hru

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	i neverbálních) a kultivovaného projevu	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Při tvorbě třídního vzdělávacího programu vycházejí učitelky ze ŠVP s přihlédnutím ke specifickým podmínkám konkrétní skupiny dětí.

Každý školní rok je zvoleno celoroční téma, které tvoří motivační rámec pro tvorbu TVP.

Jednotlivá témata si volí učitelky na jednotlivých třídách dle aktuální situace a rozpracují je do konkrétního plánu. Téma je doplňováno projekty a akcemi třídy nebo školy, jeho náplň a délku určuje zájem dětí. Témata na sebe navazují, mohou se prolínat a dle potřeby opakovat. Tak je možno využít zkušeností dětí, pojmut obsah z jiné stránky, v jiných souvislostech a rozvinout ho do hloubky.

Činnosti jsou plánovány tak, aby bylo zastoupeno všech pět vzdělávacích oblastí.

6.3 Dílčí projekty a programy

Předplavecký a plavecký výcvik

Pohybová průprava

Angličtina

Celé Česko čte dětem

Recyklohraní

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Soulad ŠVP a RVP PV Naplňování vize a strategie školy	SWOT analýza, porady, hospitace, rozhovory, analýza dokumentace, dotazníky	dotazníky 1x za 2 - 3 roky; hospitace, porady - dle plánu; rozhovory průběžně; SWOT	ředitelka, učitelky, provozní zaměstnanci, děti, rodiče
Pedagogické vedení školy	Efektivita organizace školy Klima školy Podmínky vzdělávání	kontrolní činnost, hospitace, diskuze na pedagogických poradách, pohovory se zaměstnanci, analýza	2x ročně pohovor; kontroly, hospitace a porady dle plánu;	ředitelka, zástupkyně, všichni ped. pracovníci
Kvalita pedagogického sboru	Kvalifikovanost celého pedagogického týmu DVPP ve vztahu k cílům ŠVP a k naplňování koncepčních záměrů Spolupráce týmu	kontrolní činnost, hospitace, diskuze na pedagogických poradách, sebereflexe	2x ročně pohovor se zaměstnanci; hospitace, vzájemné hospitace, a porady dle plánu	ředitelka, zástupkyně ředitelky, učitelky
Vzdělávání	Uplatňování získaných poznatků, znalostí a dovedností v praktických činnostech v průběhu dne	pozorování dětí, hospitace, komunitní kruh, sebehodnocení dětí, konzultace s rodiči	při ukončení tematického celku, průběžně	učitelky, ředitelka, rodiče, děti
Vzdělávací výsledky	Individuální rozvojové a vzdělávací pokroky dětí; Očekávané výstupy oblastí RVP PV	rozhovory, pozorování, porady, dotazníky, PLPP, IVP, portfolio	2x ročně; průběžně;	třídní učitelky
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Účelnost PLPP a IVP	portfolia, pohovory s rodiči dětí, konzultace o dětech	2x ročně; průběžně	pedagogičtí pracovníci, rodiče, děti